શ્રી અભીષ્ટાયે નમઃ

વીંછાંના દરદ માટે વનસ્પતિની દવાઓ.

(ઘર ગથુ ઉતારો)

(જુદાજુદા વિભાગે માંથી, પરમાર્થ ખાતર સખી ગૃહસ્થોએ લખી મોકલેલા તેમજ વૈદકીય પુસ્તકના ઉતારા.)

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

ડાહ્યાભાઈ બબાભાઈ પટેલ.

રત્ન દિપક—નડીઆદ

શ્રી શારદાવિજય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં શા હરજીવન અમરસીએ છાપ્યા—મહેમદાવાદ.

(વીંછીના દરદના ઇલાજ)

૧-અજવરકંટીના વેલાનુ મુળીયુ ડંખપર ફેરવવુને ઘસીને લેપ કરવો

૨-ગૌમુત્ર લીંબુનો રસ તુલસીના પાન સાથે કુટી લેપ કરવો.

૩-મોર અથવા મરઘીના પાખનં સાથવ તેલ કે ઘી સાથે બાળી તેની ધુણી ડંખને આપવી.

૪-મધ કાળા મરીને ઘી એકઠા કરી પાવું

૫-મરી લગાર ને ગાયના ઘીમા ચોપડી તે ઉપર શેક કરવો.

૬-[illegible] તેની ધુણી ડંખને આપવી

૭-નળીની તપેલીના તેલ [illegible] તેમા આકડાના પાતરા ઘસીને ડંખપર [illegible]

૮-[illegible] પરાગને ઘીમા મળવી બાળીને ધુણી આપવી

૯-સરગવાના ઝાડના પાન મુળ ફળ ફુલને બીજ લઇ ગાયના મુત્રમા વાટીને લેપ કરવો.

૧૦-સુકા લસણની કળીને આમચુર પીસીને લેપ કરવો.

૧૧-આકડાના પાના અને ગુગળ બાળી તેની ધુણી ડખને આપવી.

૧૨-ત્રણ તોલા લસણના રસ ત્રણ તોલા મધ સાથે ખવાડવો જમાલ ગોટા ઘસી આંખમાં અંજન કરે તેનો લેપ કરે.

૧૩-[illegible] પાંદડાનો રસ પાણીથી કાઢી જરા મોઢા રાખવાથી વીંછીનું ઝેર ઉતરે

[illegible]ફળ પીસીને લેપ કરે.

[illegible]ની ખડીપાણીમાં ઘસી લેપ કરે

૧૬—નવસાર ટંકણખારને કળી ચુનો હથેળીમાં ઘસીને સુંઘાડવો.
૧૭—કસૌદીના ફુલ ભાંગીને ખાવા
૧૮—કસૌદીના બીજને ઘસીને લેપ કરવો.
૧૯—મેરાના બીજાને ચલમમાં નાખી તમાકુની માફક પીવી.
૨૦—ઊંદરની લીંડીઓનો લેપ કરવો
૨૧—કેળાના પાપડે ઘસીને લેપ કરે
૨૨—અસલનાને અરનો વાટીને ઉપર બાંધવો
૨૩—ડાંગર દોમની ગાવલી (ચૈ. મ) પાણીમાં વાટી ચોપડવી
૨૪ નાગના બીયા પાણીમાં વાટી ચોપડવા
૨૫—કુંગી નામના ઘાસ ઘામા વટી ચોપડવી.
૨૬—નાગરમોથ ઘસીને ચોપડે
૨૭—હરવાખાનું તાજું ફળ ગોપીપાભર ખવાથી એક જણને ચલતિ જગાએ વીંછુ કરડેલો પણ સાજો થયો,
૨૮—વીંછુને લઇને બાળીને ચોપડવો.
૨૯—નાગકેસરને તુરજને વાટીને ગોળી બનાવવી.
૩૦—કુમારી જીરૂ ચોપડવું તેમજ કાંદો જીરૂ ને ગોળ ખવાડવો
૩૧—મીઠાને બાળી કરડેલી જગાએ ધુણી આપવી
૩૨—નાઇટ્રીક એસીડ (સોનું સોધવાનો તેજાબ) ૧૦ ભાગ એક ભાગ પારો ને ૫૦ ભાગ પાણી પહેલા નાઇટ્રીક એસીડમાં પારો ઓગાળવો તદન ઓગળી ગયે પાણી રેડી ભરી રાખવું કોઇને વીંછી કરડે ત્યારે ડંખ પર મલમલના કકડાને ભીંજાવી ઉપર મુકવાથી વીંછુનું ઝેર ઉતરે તાંબા પીતલ પર ગીલીટ થાય છે;
૩૩—ભીલામાના પાતરને વેની ડાળી સાથે ખાવી ઝેર હરે.

૩૪–કોવર્નના બીજને છોલીને પગે ઘની ડંખ પર લગાવવો
વીંછીનુ ઝેર સુશી લઈ એની મેળે ગરી પડશે.

૩૫–એરૂની અંદર જે કીડો થાય છે તે ઘસો.

૩૬–વચરણીને આકડાના દુધમાં ઘસી ચોપડવી.

૩૭–લસણ તથા માખણ ડંખપર ખુબ ઘસવું.

૩૮–પેળા સદેસરાનુ મુળ ઘસી ચોપડવું.

૩૯–પીતપાપડા કાકચાનાં બીજ તીન તાંબનાગ એ સરવેને વાટી
આકડના દુધમા જેળી વાળી જ્યારે ચોપડવુ હોય ત્યારે
પાણીમા ઘસીને ચોપડવું.

૪૦–સોપારી ઘસી ચોપડવી.

૪૧–કાનનો મેલ લગાવો.

૪૨–જગલી કારેલના કંદ પૈસા જેટલો ટુકડો પાનમા ખવરાવવો

૪૩–જે બાજુએ વીંછી કરડ્યો હોય તેની સામી બાજૂના કાનમાં
ખુરશાણી વજનો કટકો મોઢામા રાખીને ત્રણ ફુંક જોરથી
મારવાથી વીંછીનુ ઝેર તદન ઉતરી જાય છે તે માધવજી
રાઘવજી બળયા નાગેસા કચ્છ

૪૪–વીંછી કોઈ માણસને કરડે તો તે માણસને એક પેસાભાર
તમાકુમાં તેટલુંજ હુકાપાણીકડી આંખની અંદર ત્રણ ચાર ટીપા
પાડવાથી વીંછી ઉતરી જાયછે લી દીનશાહ એદલજી કુમારી

૪૫–આવળના એરંડાના બીજ વાટીને ચોપડવાથી વીંછીનુ ઝેર
ઉતરી જાય છે

૪૬–આવળની પાન (પાન) પાણીમાં રગડી ડંખમાં પાવાથી
વીંછીનું ઝેર [illegible]

૪૭—[illegible]ની જડ [illegible]માં [illegible] કરીને ખવાડીએ તો વીંછી ઉતરે, તેમજ [illegible] ચોપડવી.

૪૮—લસણની કળીઓ [illegible] વાટીને ચોપડવું.

૪૯—[illegible]ને, લસણ, વાટીને ચોપડવું.

૫૦—ઓરીવમ સલફાઇડ બે ઔંસ સખત ગરમ [illegible] ઔંસ [illegible] તે [illegible] શીશીમાં [illegible] મુકવું જરૂર પડે ત્યારે, આલમનો કકડો તે પાણીમાં [illegible] ડંખ પર ઘસાવવો. આ સલફાઇડ બજારમાં [illegible] દવા વેચનારને ત્યાં મળે છે [illegible] તૈયાર રાખવામાં આવેલો છે.

૫૧—હડતાળને નવસાર ચોપડવો.

૫૨—આકડાનાં પાતરાને [illegible] વાટીને ચોપડવાં.

૫૩—કાળો [illegible]નામ ઘસીને ચોપડવો.

૫૪—ધોળી વસુના મુળ રવિવારે કાઢીને ઘસીને [illegible] કરવાથી વીંછીનું ઝેર ઉતરે છે.

૫૫—નેપાળો પાણીમાં વાટી લેપ કરવો.

૫૬—નવસાર અને હડતાળ પાણીમાં વાટી લેપ કરવો.

૫૭—મોરથુથુ દહીંમાં વાટી ચોપડવું.

૫૮—હીંગને આકડાના દુધમાં વાટી, ચોપડવું.

૫૯ તાંદળજાનો રસ [illegible] મેળવી, પાવો.

૬૦—ધોળા આકડાનું મુળ રવીવારે લાવીને [illegible] ચોપડવું.

૬૧—ધોરાનો રસ પાવો.

૬૨—કડવા લીંબડાનો પાળો [illegible] નહીં તો [illegible]

વાવિંની બાજુ ફું કે મારવી. અવળમાં રાખે.

૬૩-પોળી ચણોઠીનું મુળ ઘસીને ચોપડવાં.

૬૪-ધોળી ચણોઠીના પાનની ચપોળી મુકવી.

૬૫-કબુતરની ભુંડીને રાખ અવળમાં નાંખી પાણી તેની ફુંકવી બળી જવી

૬૬-કંબારનાં પાનાં સોપારી એ હાથના નખ અવળમાં મુકી પાવી

૬૭-આંમલીને ચીચોડો લેઈ છાલ કાઢી ઘસી ડંખપર લગાવવો.

૬૮-ધોળી સાવરીનું મુળ લાવી પલાળી રાખવું ને પછી વીંછી ચટક્યા માડો હોય તે ઠેકાણે એક આંગળના અંતરપર પકડી તે વીંછી ચટેલા ઠેકાણા સુધી વારવાર ફેરવવુ વેદના કમી થાય તો મુળ ઘસી ચોપડવુ

૬૯-ધતુરાનાં પાનાં હાથમાં ચોળી તેનો રસ ચોપડવો.

૭૦-અઘેડાના મુળ ચાવી ખાવાં અને ડંખપર ચોપડવાં

૭૧-ચરસડાનાં બીજ વાટીને ચોપડવાં.

૭૨-કાળો વીંછી કરડે તો હારાનો રસ ચોપડવો

૭૩-આકડાનાં મુળ કે પાંદડા વચ્છનાગ રાખ વાટીને કાળા વીંછીના ડંખપર ચોપડવા.

૭૪-માખીને ડંખની જગ્યાયે મસળવી

૭૫-જળ જાબુની છાલનો લેપ કરવો

૭૬-અંઘેડાના ફુલ અને કળીયોનો લેપ કરવો

૭૭-ઉંમરાના વાટીને ચોપડવા

૭૮-કુણા પાનની ભુગદી કરી મુકવી

૭૯-જાંબુના પાનનો પાટો બાંધવો

૮૦—આશ્લોકાર્થી ઘુમરી ગુરી

૮૧—બાજરી નામની અનાજને બાળીને ભુકો સુરમાંની માફક અંજન કરવાથી વીછીનુ ઝેર ઉતરે છે જે બાજુએ વીછી કરડ્યો હોય તેની સામેના આંખમા આંજવું.

૮૨—વાંધુના આકારનાં રૈપાના ફુલ પાંતરાં દરદીને બતાવાથી વીછુનું ઝેર ઉતરે છે આ ઇલાજ યોગીએ બતાવેલો છે

૮૩—મલમુડીને પાણીમાં ઘસી ચોપડવી

૮૪—સાબુ આટો ને ધુમાડાયાની કાજળ ગરમ પાણીમાં નાંખી ડંખવાળા ભાગપર લગાવવું

૮૫—ધુનકાનો રસ ગરમ કરી ડંખને પીવો

૮૬—આથેલા થોર ફુંદી ડંખપર લગાવવો

૮૭—કરડેલના માતરાને હાથ વતી અથવા મહોડાથે ગાડી જે માણસને વીછુ કરડ્યો હોય તે તેના સામો ઊભો રાખી તેને કરડેલાના સામી બાજુના હાથે ઉતારનારે પેતાને હાથે રસ ચોપરવો ચોપડની વખતે ખભા ઉપરથી આંગળાંની તરફ ચોપડતા જવું

૮૮—રતાળુ કંદના પાતરાનો રસ કાઢી ચોપડવો

૮૯—લસણ ખુંદીને બાંધવુ

૯૦—તુંમડાનો રસ ચોપડવો

૯૧—ઉજળા આકડાના ઝાડની જડ પીસી કરડતાં બાર બંને કાનમાં નાખવી

૯૨—ઉજળા ફુલની સોપ રીંગણી ચોપડવી

૯૩—કેરીનો તાજો ગોટલો ડંખપર મુકવો

૯૪–આરડીના પાનનો રસ કાઢી [illegible] તે
ખાણીથી [illegible] તેનાં [illegible]

૯૫–[illegible]ના [illegible] ડંખપર [illegible]

૯૬–પોતાનો કે બચાનો પેશાબ [illegible] ડંખપર [illegible]

૯૭–કપુરનો [illegible] કકડો માત્રમાં ખવરાવવો

૯૮–ઉંબરાનો [illegible] વાટી ડંખપર [illegible]

૯૯–ઉટકંટીના મુળ ઉકળી લેપ કરવો

૧૦૦–[illegible]નુ [illegible] ચોપડવું

૧૦૧–અઘેડાનો છલ અથવા મુળીબાજીમાં [illegible] ડંખપર ચોપડવુ

૧૦૨–અરીઠાનુ પાણી આખમાં આંજવુ

૧૦૩–જો વિષનુ ઝેર વધુ હોયતો અરીઠાનુ પાણી [illegible]

૧૦૪–અરીઠાનાં છોતરા ને ગોળમા મેળવી ગોળીયો બનાવી [illegible]
[illegible] ગોળી આપી પાણી પીવુ થોડીવારે બીજી ગોળી આપી
આ પ્રમાણે કરવાથી વિષ ઉતરશે

૧૦૫–તંબાકુનો પેટ અરીઠાને ચલમમાં નાખી પીવી

૧૦૬–કળી અન્ડુરી (શાતાફળ) ના મુળ ઠંડા પાણીમાં [illegible] પાવું

૧૦૭–પીપરમીન્ટનુ તેલ ડંખપર મુકવુ

૧૦૮–કૌવચનું બીજ આમલીના ચીચોડાના [illegible] કરવાથી વીંછીનું
ઝેર ઉતરે છે

૧૦૯–સુખડ ઘસીને ચોપડવી

૧૧૦–તલનો ખોળ લગાડવો

૧૧૧–જાબુની છાલ ઘસીને ચોપડવી

૧૧૨–કપાસનાં પાંદડા રાઇ [illegible] ચોપડવા

૧૧૩ વચ્છનાગ વાટીને ચોપડવો

૧૧૪–કેપાકના મૂળને રવિવારે લાવી પીંછી કરડે, મારે, ચોપડવો ને લેપ કરવો

૧૧૫–નેપાળાનાં બીજ પાણીમાં વાટી ચોપડવું

૧૧૬–અરણીનું દુધ લગાડવું

૧૧૭–વારેલી હળદરને મોરના પીંછાનું આટલું મધમાં ભુકી પીને ધુમ્રો ગળવી.

૧૧૮–મુમાનો રસ ચોપડવો

૧૧૯–અઘેડા મુળને ચાવી ડંખપર મુકવાં

૧૨૦–પેરાડીસનું ચેનરાલર લગાડવું

૧૨૧–એમોન્યા લગાડવો ને તે સુંઘાડવો

૧૨૨–કાઠના ફળનું મગજ ડંખપર મુકવું

૧૨૩–ગળોનું લાકડું ઘશીને ચોપડવું

૧૨૪–[illegible] તથા પાંદડાં તથા ફૂલને ડંખપર વાટી ચોપડવું

૧૨૫–આકડાના પાનનો રસ હથેલીમાં કાઢી સુંઘાડવો

૧૨૬–તુરત પોતાની કે પારકી અમલ [illegible]

૧૨૭–[illegible] (ડીવાસ્મણી) નો [illegible] આંખોમાં [illegible]

૧૨૮–કોનફરસ [illegible] મળીને સુકી ઘસવી

૧૨૯–[illegible] સરકા [illegible]

૧૩૦–[illegible]

૧૩૧–સ્ટ્રોંગ એસેટીક એસીડ લગાડવો

૧૩૨–પાંચ દશ ફેરસ [illegible] (ડીવાસ્મણી) [illegible] અથવા આંખોમાં તેલ [illegible] હોય તે પીગલે તે [illegible] ડંખપર લગાડવો

૧૩૩-પ્રાધારસ્યૂ દરીયાઈ પાણીથી ધોવું નીમક તોલો ૦॥ લઈ બારીક કરી ડંખ ઉપર દાબી પાટો બાંધવો ઉપર હલદરની ભુકી ભભરાવવી

૧૩૪-દૂધકડી ગરમ કરી લગાડવી

૧૩૫-જમાલ ગોટો પાશેર નીમક ૪ તોલા નાખી ભુકો કરી તેનું પોતું ડંખપર લગાડવું

૧૩૬-લાલ કરેણનાં પાન બાળીને બંધ તેને જરા ઘસી ... પોટલી પુરી પેથડી બનાવી ડંખપર લગાડવું

૧૩૭-કાળી તુલસીનાં પાંદડાં ડંખપર લગાડવાં

૧૩૮-નખતેલ લગાવવું

૧૩૯-હાથીકરશણનું મુળ ઘસી ચોપડવું

૧૪૦-માણસના માથાનો ચોટો પીળા ઘરડાવ અને જુનો ગોળ ભેગો કરી ધુપ દેવો.

૧૪૧-નવસારને ચુનો સુંઘાડવો

૧૪૨-ખાલજીરૂને સીધા લુણુમાલે મેળવી ઘીની અંદર ઘટોળી કરી બાંધવી

૧૪૩-કારબોલીક એસીડથી જગા બાળવી

૧૪૪-એક ભાગ તેલ અને ૧/૧૦ ભાગ કારબોલીક એસીડ મિશ્ર કરી મૂકવા

૧૪૫-આમલી ચીચુડી અથવા લુગદી કરી મુકવી

૧૪૬-મીઠું તેલ ગરમ કરી તેમાં આકડાનાં પાનાં બુંદી ... તેના ચેપડા ગરમ કરી બાંધવી

૧૪૭-નાઈટ્રીક એસીડથી જગા બાળવી

૧૪૮-ઘીમાં સિંધવ નાખી વારંવાર ચોપડવું

૧૪૯-હળદને ગોળ એક રસ કરી લગાડવા

૫૦૬૨

૧૫૦-સુંઠ વડી ચોપડવી

૧૫૧-બાવળના કોલસાની રાખ પાણીમાં ઉકાળી લગાડવી

૧૫૨-ભીંડાની જડને ખાંડી ઠંડી કરી ઉકાળીને બાંધી બેસી

૧૫૩-ભીંડાના ફૂલને કુટીને લગાડવા

૧૫૪-કડુજુ (દાભર) તેનું ડીંડું ઘસીને ચોપડવું

૧૫૫-મીઠું તોલા ૨ લોઢી હળદરના રસમાં ભીજવી રાખવું પછી કુ કે તેમાં આમળા ચાર પાંચ ટીપા નાખીને પકાવે તળાવે ઘી લગાડવું

૧૫૬-પોમીઆના મુળ ઘસીને ચોપડવાં તેમજ તેજ મુળ ફેરવવું

૧૫૭-તાજ કમોડા (કરેડી) કાદા ઘસીને પાણીમાં બાળી લેપ કરવો

૧૫૮-તાદળજો અને નશાતર સમ ભાગે લઈ ઘીને શીંધવ નાખી પાવું

૧૫૯-કળી ગરમ કરી તેમાં દુધને શીંધવ નાખી પાવું

૧૬૦-દુધમાં ખાંડ સાકર નાખી પાવું.

૧૬૧-કણુગરનો ભેર દરડાં તગરને સુંઠ ચુરો કરી અલાહુઆના રસમાં ગાળીને પાવું

૧૬૨-હાસ કડતાલ અને અલાહુઆના રસની ગોળીઓ લેપ કરવો

૧૬૩-જમાલ ગોટાને પાણીમાં વાટી લેપ કરવો

૧૬૪-કપુર રના ઉગાર અલાહુઆના રસ કલાલ શીધવનો લેપ કરવો

૧૬૫-મારસાના બીયાંને ભરડાના ઓકનાપટ આપી તેમાંથી પીપ્રજાસ્ત્ર ચુના મેળવી લગાડવું

૧૬૬-શીરસાના ફુલ કરંજ બીજ કેસર કાસદ મનશીલ ભેગા કરી લેપ કરવો

૧૬૭-આકડાનાં પાતરાં અને રાતી રાખને વાટી લેપ કરવો

૧૬૮-મનશીલ કોરટ કરંજબીજ શીરસ ઝાડના બીજ અને ફટકડીના

બીજ સમ ભાગે લેઇ એકત્ર કરી તેની ગોળી બનાવી, સુકેલમાં રાખવી ને ડંખપર લેપ કરવો.

૧૬૯–એરણ્ડાના પાનરાનો રસ કાઢી જે બાજુએ ડંખ્યો હોય તેની સામેના કાનમાં બે ટીપાં નાંખવાં, એ પ્રમાણે ત્રણ વખત કરવું.

૧૭૦–કપુરને તેલકે પાણીમાં વાટી ડંખપર લગાવવું.

૧૭૨–ચરમ મક્ષનના તેલ (ડાળાપુ) તેલના ચોળા મુકવા.

૧૭૩–શાકેડાઇનુ ચુર્ણ ૩ માસા પાનના બીડાનાં આપવું

૧૭૪–ધોળા ફુલની ભોંય રીંગણીના મુળ ચોપડવુ

૧૭૫–કડવી ઘીસોડી (ઝુમખડાં) નું બીજ પાણીમાં વાટી ડંખપર મુકવાથી એકજ મીનીટમાં વીંછી ઉતરે છે

૧૭૬–કારબોલીક એસીડ ૧ ડ્રામ ગ્લીસરીન ૪ ડ્રામ ડીસટીલ્ડ વોટર ૧ ડ્રામ લેઇ પહેલો એસીડને થોડી ગરમીથી પીગળાવીને પાણી રેડી મીશ્ર કરી ગ્લીસરીન મેળવીદો એમાંથી ૪ ટીપાં રૂ ઉપર લઇ તે જખમપર બાંધી દઇને હવાથી બચાવવા માટે ઉપર પાટો બાંધવો.

૧૭૭–એમોન્યા સોલ્યુશન અને સ્પીરીટ બાઇકારબોનેટને સાથે મેળવી ગરમ પાણીથી અને ગરકથી વાટી લુગદી જેવું કરી લગાવવું.

૧૭૮–અસલ [illegible] લગાડવું

૧૭૯–આમ વૃક્ષનુ દુધ લગાડવુ

૧૮૦–આંબલીના ચીચુકા અને સાથીઓ [illegible] ઘસી ચોપડીને [illegible]

૧૮૧–પોટાશ ખાર ઘસી ચોપડવો

૧૮૨–[illegible] મેળવી ચોપડવાં

૧૮૩-પીળી આટોડાને કપાશનાં મુળ ઘશી ચોપડવું
૧૮૪-વેંગણના મુળ પાણીમાં ઘશી ચોપડવું
૧૮૫-કાગાના ડાગાને ઘશી ચોપડવું
૧૮૬-અનલસારે ગંધક બચ્ચાંનાં પેશાબમાં વાટી ચોપડવો
૧૮૭-અગ્નિતુંડ બ્રેપેકાક સરખે ભાગે પોટીસ
૧૮૮-હ્યુનરકાસ્ટીકથી ડંખને દઝાડવો
૧૮૯-ઝીંકઓઇન્ટમેન્ટ કેમફરકમ પોડ ચોપડવો
૧૯૦-ચોરાશાગ સોડાનું પાણી કરી ચોપડવું
૧૯૧-આઇડીન ચોપડવો
૧૯૨-સનફ્યુરીક એસીડ મુકવું
૧૯૩-સાબુનું પીણું લગાવવું
૧૯૪-ગાડ બાઇકારબોનેટને સોલ્યુશનનું પાણી ઘર બનાવી ચોપડવું
૧૯૫ મેન્થોલ સળી ઘસવો
૧૯૬-તમાકુનું પાણીના બે ટીપાં નાકમાં પાડવાં
૧૯૭-કપાકુરીનું તેલ ચોપડવું
૧૯૮સનફેટ ઓફ મોરફીન ને બારીક વાટીને તેનાં ૧ પીર ગ્રેન આંખમાં
૧૯૯-સુરોખાર પાણીમાં વાટી ડંખપર મુકવા
૨૦૦-ધંતુર મુળને વાટી એમોનીયાનું સોલ્યુશન પાણી ઉમેરી લાહી બનાવી મુકવું
૨૦૧-સાબરશીંગડું પાણીમાં ઘશી ચોપડવું
૨૦૨-સહદેશરીનું મુળ ઘશી ચોપડવું
૨૦૩-સહદેશરીના મુળને કોથળીમાં પડીને જે ધાવણું ઓગ્યું હોય [illegible]
નવી હોય [illegible]

કોશીશ કરવી એટલે ઉતરી જશે

૨૦૪-રવીવારે કપાસનું મુળીયુ લાવી મુકી ગીઓના ચટેલાઉંર સુધી ફેરવવાથી [illegible]નું જે ઉતર છે

૨૦૫-રવીવારે [illegible]નું મુળ [illegible] તરફનું કાઢી લાવી રાખી મુકવુ પછી [illegible] શાંત [illegible] હોય તેને એ મુળીયુ [illegible] ફેરવત ફેરવતા [illegible] લાવવુ મુળ નવુ [illegible]

૨૦૬-[illegible] મુળ [illegible] જડ [illegible] મુકવેલનુ [illegible] પવા

૨૦૭-[illegible] [illegible] [illegible] ગમેને મુળને [illegible] લાપણુ [illegible] નહિ [illegible] મુકીરે તે [illegible] મુળાવા રવીવારે [illegible] જોઇએ

૨૦૮-[illegible] ઘસીને ચોપડવુ

૨૦૯-[illegible] ની [illegible] બાંધવી

૨૧૦-[illegible] ભાગે લઇ ચોપડવી

૨૧૧-[illegible] દીમા [illegible]વવુ

૨૧૨-[illegible] પંનની પાઈ ને વાટી પેપડી લગાવવી

૨૧૩-[illegible] પાણીમાં [illegible] ચોપડવા

૨૧૪-[illegible] ઉતારવા ઓને દુધ પેટ પુરતુ ખાવું

૨૧૫-[illegible]ના રસ ચોપડવો

૨૧૬-[illegible] પાપડો પાણીમાં ઉકાળી લેપ કરવો

૨૧૭-એરંડનાં પાતરાં વાટીને [illegible] બાંધવાં

૨૧૮–કેળના કાંદાનો રસ ૧ તોલો પાવો

૨૨૧–ખાખી ધલોડીનો રસ જ્યાંસુધી વીંછી ચડ્યો હોય ત્યાં સુધી ચોપડવાથી વીછી ઉતરે છે

૨૨૨–ડાંગના નખ અને મે.પ.રોને બીડીમા પીવાથી ઝેર ઉતરે છે.

૨૨૩–કુરોણીના જે કાગજની પતરી જેવા સફેદ પડ બનાવે છે તે ચલમમા પીવાથી ઝેર ઉતરે છે આ. ક્રિયાથી કોઇને ઉલટી થાય છે

૨૨૪–નાગ વેલના ખાવાના પાન નં ૨ માં ચપટી બારીક મીઠું મુકી લીંબુ ની માફક વારે ચાવવી રસ ગળાવવો ને છેવટે કુચા મુકી દેવા

૨૨૫–ગંતુ ના પાનનો રસ ચોપડવો

૨૨૬–પાકા ફળ વાટી ચોપડવાં

૨૨૭–ચેણી ક ણનું મુળ ઘશી ચોપડવું

૨૨૮–ધ મુના પાન વાટી ડખે ચોપડવાં

૨૨૯–આમગાના બીજને સુડા વતે કાપી એક કટકો થુંક વતી વીછીના ડખપર લગાડવો ઝેર ચુસીને ખરી પડશે

૨૩૫–મેવ રોમજીનું મુળ ઘોડાવજ આકડાનુ મુળ ઘશીને ચોપડવુ

–૬–કુળા બેગરાન મશાગો તેનો રસ સુખાડના ઝેર ઉતરી જાય છે

ચનસીત કોષ્ટ કરંજના બીજ શાન્સનાં બીજ શીવણીનાં બીજ ૧ ભાગે લઇ વાટી એકત્ર કરી પાણીમા ગોળી વાળવી ને તે નાભીના દરદીએ મો મો રાખવી તેમ ચોપડવી.

વડના ખરાને પાણીમાં ઘશી લેપ કરવો

મુળ ઘશી પાવાં

૨૪૦-સફેદ ચંપાની છાલ ઘસી ચોપડવી

૨૪૧-સફેદ ચંપાનાં મુળ ઘસી પાવાં

૨૪૨-તંબાકુનું પાણી ડંખેલા ભાગની સામી બાજુ આંખમાં બે ટીપાં મુકવાં

૨૪૩-ગંધક એક પૈસાભાર સળગાવી ઉપર ગળણી ઢાંકી તેવડે નીકળતો ધુમાડો ડંખને આપવો

૨૪૪-વીછુને તેલમા ઉકાળી તે તેલ રાખી મુકવુ જરૂર પડે ઉપયોગમાં લેવું

૨૪૫-વીછુ છુંદી ડંખે બાંધ

૨૪૬-કાચબાના હાડકાં મનશીલ હરતાલ કૈચના બીજ એ બધાને સમભાગે લઇ તેને અંત્રમાં ખરલ કરી બીડી લાકડું પર ચોપડી મુકી રાખી ડંખપર અધર ફેરવવાથી વીછુનું ઝેર ઉતરે જો અવળો ફેરવે તો વીછી ચમક્યા ચઢે અને ડંખપર અડાડી મુકવાથી ઝેર નાબુદ થાય

૨૪૭-ઘરમાં ફરતી ગરોળી પકડી તેલમાં ઉકાળી તે તેલ લગાવવાથી વીંછી ઉતરે

૨૪૮-કનખજુરો છુંદી ડંખપર મુકે

૨૪૯-કાચકાનાં ફળ ઘસી ડંખપર ચોપડે

૨૫૦-સફેદ પુનર્નવા કે આકડાનું મુળ રવીવારે કાઢી લાવી ડંખે ફેરવવું તેમજ લેપ કરવો.

સમાપ્ત